

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Delegatura Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy

85-097 Bydgoszcz, ul. Jagiellońska 34

Tel. (0-52) 345-56-44, Fax (0-52) 345-56-17, Tel. Centrala (0-52) 3254-100

E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, 24 września 2001 roku

RBG-036-46/00/MW/2311

Decyzja nr RGB- 37/2001

Na podstawie art. 105 Kpa, w związku z art. 1 ust. 1 oraz art. 80 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 roku o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. z 2000 roku nr 122 poz. 1319), działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, po przeprowadzeniu postępowania antymonopolowego, wszczętego na wniosek Powiatowego Rzecznika Konsumentów w Nowym Mieście Lubawskim przeciwko Miejskiemu Zakładowi Komunalnemu w Nowym Mieście Lubawskim **umarza się postępowanie**, w przedmiocie

- pobierania nadmiernie wygórowanych cen za ciepło;
- narzucania lokatorom uciążliwych warunków umów, przynoszących Miejskiemu Zakładowi Komunalnemu z siedzibą w Nowym Mieście Lubawskim nieuzasadnionych korzyści w wyniku obciążania lokatorów stratami ciepła między licznikiem ciepła, oddalonym

Uzasadnienie:

Powiatowy Rzecznik Konsumentów z siedzibą w Nowym Mieście Lubawskim (zwany dalej Rzecznikiem) wystąpił z wnioskiem o wszczęcie postępowania antymonopolowego przeciwko Miejskiemu Zakładowi Komunalnemu z siedzibą w Nowym Mieście Lubawskim (zwanym dalej MZK). Rzecznik – w niniejszej sprawie – reprezentuje lokatorów budynku przy ul. Grunwaldzkiej 12a w Nowym Mieście Lubawskim. Rzecznik zarzucił MZK naruszenie art. 7 ust. 1 pkt 3 oraz art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 24 lutego 1990 roku o przeciwdziałaniu praktykom monopolistycznym i ochronie interesów konsumentów (Dz.U. z 1999 roku nr 52 poz. 547). Na poparcie swego wniosku Rzecznik przytoczył trzy wyroki Sądu Antymonopolowego:

- z dnia 25 czerwca 1992 roku, XVII Amr 10/92;
- z dnia 19 listopada 1992 roku, XVII Amr 23/92;
- z dnia 12 kwietnia 1995 roku, XVII Amr 7/94.

Do wniosku Rzecznik załączył skargę lokatorów budynku usytuowanego przy ul. Grunwaldzkiej 12a. Ze skargi wynika, iż z chwilą zmiany czynnika grzewczego na olej opałowy mieszkańcy mają zainstalowane liczniki ciepła. Skarżący podnoszą, iż „oszczędności opłat za pobór ciepła w okresie grzewczym 1998-1999 sięgały od 200 do 900 zł, które zostały zaliczone na poczet czynszów mieszkaniowych. W otrzymanym rozliczeniu za rok 1999-2000, gdzie odczytane zużycie wg liczników jest minimalnie się różniące w poz. Koszty Dostawy Ciepła na cele C.O. jednostki rozliczeniowej widnieje suma 27.097,12 zł gdzie w rozliczeniu za okres grzewczy 1998-1999 ta sama pozycja uwidoczniła jest

kwota 18.808,77 co daje różnicę 44%". Według mieszkańców powodem wzrostu kosztów ogrzewania jest nie oszczędzanie ciepła dostarczanego do budynków administracji państwowej. Do wniosku dołączono również kserokopie rozliczenia kosztów ogrzewania za okresy: 01.01.1999-30.09.1999 roku i 1.10.1999-31.08.2000 roku.

W toku postępowania Rzecznik kwestionował sposób obliczania należności za pobór energii c.o. (jako- według niego- sprzeczny z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 12 października 2000 roku w sprawie szczegółowych zasad kształtowania i kalkulacji taryf oraz zasad rozliczeń w obrocie ciepłem, opubl. W Dz.U. z 2000 roku nr 96 poz. 1053), co według niego, powoduje, że konsument płaci za energię, której nie zużył. Ponadto Rzecznik podnosi, iż nie informuje się mieszkańców, o tym co wchodzi w skład kosztów całkowitych nieruchomości. Według Rzecznika zachodzi duże prawdopodobieństwo, że do kosztów ogrzewania wlicza się ubytki energii zaistniałe w trakcie przesyłania na odcinku od kotłowni do miejsca spełnienia świadczenia.

MZK nie zgadza się z zarzutami Rzecznika. MZK potwierdza, że dostarcza ciepło do węzła cieplnego budynku zamieszkiwanego przez lokatorów, w imieniu których występuje Rzecznik. Cena energii cieplnej stosowana przez MZK jest ceną z roku 1998, zatwierdzoną decyzją Ministra Finansów z dnia 30.04.1998 roku, znak GUS-660-115/98/4700.

MZK podnosi, iż mieszkańcy posiadają na grzejnikach podzielniki kosztów, a grzejniki wyposażone są w głowice termostatyczne, za pomocą których mogą regulować temperaturę w pomieszczeniach, a co za tym idzie zużycie energii cieplnej. Mieszkańcy wnoszą zaliczkę na pokrycie kosztów c.o. w wysokości 3,20 zł/m² powierzchni miesięcznie, zgodnie z uchwałą wspólnoty mieszkaniowej lub umową najmu.

MZK podnosi również, iż w załączonych do wniosku o wszczęcie postępowania rozliczeniach za ciepło pierwszy okres rozliczeniowy (01.01.99-30.09.99) różni się od drugiego (01.10.99-31.08.00) W pierwszym przypadku okres wnoszenia zaliczki wyniósł 7 miesięcy a w drugim 11 miesięcy. W pierwszym przypadku okres tworzenia kosztów głównych (wówczas gdy zużycie energii jest największe) wyniósł 4 miesiące (styczeń-kwiecień), natomiast w drugim przypadku okres ten trwał 7 miesięcy (październik-kwiecień).

Ponadto MZK wskazał, iż Starostwo Powiatowe, w administrowanych przez siebie budynkach stosuje dużo wyższe ceny ogrzewania.

Organ antymonopolowy, decyzją nr 11/2001 z dnia 3 kwietnia 2001 roku odmówił wszczęcia postępowania antymonopolowego w sprawie nadużywania pozycji dominującej na rynku przez MZK poprzez niezgodne z prawem (zdaniem wnioskodawcy) rozliczanie cen ciepła do lokali mieszkalnych. Postępowanie antymonopolowe wszczęte zostało natomiast w przedmiocie ewentualnego stwierdzenia nadużywania przez MZK pozycji dominującej na rynku poprzez pobieranie nadmiernie wygórowanych cen za ciepło oraz narzucania uciążliwych warunków umów, w wyniku obciążania lokatorów stratami ciepła między licznikiem ciepła oddalonym (według wnioskodawcy) o kilkadziesiąt metrów od ogrzewanego budynku.

W toku postępowania ustalono:

Granicą własności instalacji dostarczającej ciepło do budynku przy ul. Grunwaldzkiej 12a są:

- a. zawory zlokalizowane za pompą C.O. po stronie zasilania;
- b. zawór przed urządzeniem pomiarowym po stronie powrotu instalacji C.O. zlokalizowany jest w węźle cieplowniczym, mieszczącym się w wydzielonym pomieszczeniu piwnicznym budynku przy ulicy Grunwaldzkiej 12a.

MZK przedłożył organowi antymonopolowemu umowę z dnia 4 stycznia 1999 roku o dostarczanie energii cieplnej z dnia 4 stycznia 1999 roku zawartą ze Wspólnotą Mieszkaniową budynku przy ul. Grunwaldzkiej 12a (zwaną w umowie odbiorcą). Umowa ta określa warunki dostarczania energii

cieplnej do obiektów odbiorcy oraz zasady rozliczania należności za świadczenia będące jej przedmiotem. Według § 2 pkt 2 zd. 2 umowy, miejscem rozgraniczenia urządzeń i instalacji dostawcy od instalacji odbiorcy są zawory za węzłem cieplnym. Paragraf 4 umowy zobowiązuje odbiorcę do wydzielenia i utrzymania w należytym stanie pomieszczenia na zainstalowanie węzła cieplnego.

Prezes zważył, co następuje

MZK jest jedynym podmiotem dostarczającym ciepło do budynku przy ul. Grunwaldzkiej 12A w Nowym Mieście Lubawskim.

W pierwszym rzędzie zwrócić należy uwagę na obowiązującą obecnie linię orzecniczą Sądu Antymonopolowego. Art. 1 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, iż „ustawa określa warunki rozwoju i ochrony konkurencji oraz zasady podejmowanej w interesie publicznym ochrony interesów przedsiębiorców i konsumentów. Wyrokiem z dnia 28 maja 2001 roku (sygn. akt XVII Ama 82/00) Sąd Antymonopolowy oddalił odwołanie Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Tychach, występującego w imieniu konsumenta. W ocenie Sądu sprawa nie dotyczyła interesu publicznoprawnego. Słowo „publiczny”, według Sądu oznacza „dotyczący ogółu” a nie indywidualnej osoby czy określonej grupy. Podobne stanowisko Sąd zaprezentował w wyroku z dnia 27 czerwca 2001 roku (sygn. akt XVII Ama 87/00), w sprawie w której wnioskodawcami byli przedstawiciele plantatorów rzepaku.

W niniejszej sprawie również stwierdzić należy, że interes publicznoprawny nie został naruszony, gdyż zarzuty przeciw dostawcy ciepła wysuwane są w imieniu jedynie „określonej grupy” mieszkańców budynku przy ul. Grunwaldzkiej 12 A. Osoby te mogą dochodzić swych roszczeń przed sądem powszechnym (np. podstawą roszczeń mógłby być art. 405 KC). W związku z tym zakończenie postępowania antymonopolowego, poprzez jego umorzenie uznać należy za zasadne.

W tym miejscu, niejako na marginesie, należy wskazać, iż to na wnioskodawcy – w dużej mierze - spoczywa ciężar udowodnienia podnoszonych zarzutów. Z art. 84 ust. 2 ustawy wynika, iż wnioskodawca, we wniosku o wszczęcie postępowania, obowiązany jest uprawdopodobnić naruszenie przepisów ustawy. Ustawodawca położył jednak silny nacisk na aktywność wnioskodawcy w toku postępowania. Wyrazem tego jest art. 67 pkt 3 ustawy, pozwalający Prezesowi Urzędu umorzyć postępowanie w przypadku beczynności wnioskodawcy, uniemożliwiającej prowadzenie postępowania w sprawach praktyk ograniczających konkurencję. Rzecznik, jeśli stawiał zarzuty, nie popierał ich stosownymi dowodami. Co więcej: w wyniku prowadzonego postępowania dowodowego okazało się, iż nieprawdą jest, jakoby węzeł cieplny znajdował się kilkadziesiąt metrów od budynku przy ul. Grunwaldzkiej 12 A. Ustalenie tego faktu nie wymagało, w opinii organu antymonopolowego, żadnych uprawnień kontrolnych i konieczności sprawdzenia miejsca lokalizacji węzła przez pracownika Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Najważniejsze dowody w sprawie (co należy podkreślić: również dostępne osobom, które reprezentował Rzecznik) przedkładał uczestnik niniejszego postępowania czyli MZK.

Abstrahując od powyższych rozważań, zarzut obciążania lokatorów kosztami, wynikającymi z istnienia strat ciepła, powstałych między licznikiem ciepła, oddalonym (według Rzecznika) od budynku o kilkadziesiąt metrów a budynkiem, uznać należy za oczywiście bezzasadny.

Umowa z 4 stycznia 1999 roku wyraźnie wskazuje, iż węzeł cieplny znajduje się w budynku przy ul. Grunwaldzkiej 12 A (vide: § 2 i 4 umowy). W związku z tym nie ma możliwości aby dochodziło do jakichkolwiek strat między budynkiem a węzłem cieplnym. Dodatkowo MZK wyraźnie wskazał na mapie uzbrojenia terenu miejsce usytuowania węzła cieplnego (w obrębie budynku przy ul.

Grunwaldzkiej 12 A).

Nie ma również podstaw do uznania, iż cena ciepła, dostarczanego do budynku przy ul. Grunwaldzkiej 12 A jest nadmiernie wygórowana. Z zebranych przez organ antymonopolowy informacji jednoznacznie wynika, iż cena 2,83 zł/m³ nie tylko nie odbiega od innych cen stosowanych w Nowym Mieście Lubawskim ale jest znacznie niższa od cen ustalonych przez Starostwo Powiatowe, gdzie cena ogrzania 1 m³ wynosi 3,70 zł.

Niezależnie jednak od powyższych rozważań, postępowanie umorzono z przyczyn formalnych tj. z powodu braku naruszenia interesu publicznoprawnego.

Mając na uwadze powyższe, należało orzec jak w sentencji.

Od niniejszej decyzji służy odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Antymonopolowego za pośrednictwem niniejszej Delegatury w terminie dwutygodniowym od daty doręczenia niniejszej decyzji.

Z up. Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji
i Konsumentów
Andrzej Chajęcki
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy